

[https://doi.org/10.52058/2695-1592-2026-6\(61\)-65-74](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2026-6(61)-65-74)

Наталія Суховієнко

*кандидат педагогічних наук, логопед вищої категорії, викладач кафедри початкової і спеціальної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-0528-9494>*

Інна Литвин

*кандидат педагогічних наук, логопед, старший викладач кафедри початкової і спеціальної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, м. Черкаси, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-8946-1449>*

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

Анотація. У статті здійснено комплексну систематизацію сучасних освітніх технологій для дітей з ООП за такими напрямками: цифрові та мультимедійні технології, адаптивні платформи навчання, інтерактивні методи, технології штучного інтелекту, корекційно-логопедичні технології, а також технології безбар'єрного доступу до навчального контенту. Мета статті – здійснити теоретичний аналіз і систематизацію сучасних освітніх технологій, що застосовуються у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами, та визначити їх педагогічний потенціал в умовах інклюзивної освіти. Дослідження ґрунтується на комплексі теоретичних методів: аналізі та синтезі наукової літератури, порівняльному аналізі педагогічних підходів і технологій, систематизації та узагальненні вітчизняного й зарубіжного досвіду впровадження інноваційних освітніх технологій у роботу з дітьми з ООП. Добір джерел здійснювався з урахуванням актуальних нормативних документів у сфері інклюзивної освіти в Україні та рецензованих публікацій у галузі спеціальної педагогіки і цифрової дидактики. Обґрунтовано педагогічну доцільність інтеграції зазначених технологій в інклюзивне освітнє середовище; розкрито їх специфічні переваги для дітей із різними видами ООП – порушеннями мовлення, затримкою психічного розвитку, розладами аутистичного спектра, порушеннями слуху та зору. Встановлено, що найбільш продуктивним є інтегроване застосування кількох груп технологій одночасно: поєднання цифрових інструментів з інтерактивними методами та адаптивними платформами створює синергетичний ефект, що

перевищує можливості кожної технології, використовуваної окремо. Розглянуто також питання фахових компетентностей, яких потребують педагоги і спеціалісти для ефективного використання сучасних освітніх технологій в умовах інклюзивного середовища, наголошено на необхідності систематичного підвищення кваліфікації та методичного супроводу. Застосування сучасних освітніх технологій у роботі з дітьми з ООП є необхідною умовою побудови ефективного інклюзивного навчання. Цифровізація освітнього процесу, впровадження адаптивних платформ, інтерактивних методів та технологій штучного інтелекту відкриває принципово нові можливості для індивідуалізації навчання, підвищення мотивації та розвитку комунікативних навичок. Ефективність технологічного оснащення визначається не лише наявністю відповідних засобів, але й кваліфікацією педагогів та системністю їх застосування у корекційно-розвивальній роботі.

Ключові слова: інклюзивна освіта; особливі освітні потреби; цифрові технології; адаптивне навчання; штучний інтелект; інтерактивні методи; корекційна робота.

Nataliia Sukhoviienko

PhD (Pedagogical Sciences), speech therapist of the highest category, deaf educator, certified Gestalt psychotherapist, Lecturer, Department of Primary and Special Education, Bohdan Khmelnytskyi National University of Cherkasy, Cherkasy, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-0528-9494>

Inna Litvin

PhD (Pedagogical Sciences), speech Therapist, Senior Lecturer of the Department of Primary and Special Education, Bohdan Khmelnytskyi Cherkasy National University, Cherkasy, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-8946-1449>

MODERN EDUCATIONAL TECHNOLOGIES IN WORKING WITH CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS

Abstract. The purpose of the article is to carry out a theoretical analysis and systematization of modern educational technologies used in working with children with special educational needs, and to determine their pedagogical potential in the context of inclusive education. The research is based on a set of theoretical methods: analysis and synthesis of scientific literature, comparative analysis of pedagogical

approaches and technologies, systematization and generalization of domestic and foreign experience in implementing innovative educational technologies in working with children with SEN. The study draws on current normative documents in the field of inclusive education in Ukraine and peer-reviewed publications in the field of special pedagogy and digital didactics. The article provides a comprehensive systematization of modern educational technologies for children with SEN in the following areas: digital and multimedia technologies, adaptive learning platforms, interactive teaching methods, artificial intelligence technologies, correctional-speech therapy technologies, and barrier-free access technologies. The pedagogical appropriateness of integrating these technologies into the inclusive educational environment is substantiated; their specific advantages for children with various types of SEN are revealed – speech disorders, delayed mental development, autism spectrum disorders, hearing and visual impairments. It is established that the most productive approach is the integrated use of several technology groups simultaneously: digital tools combined with interactive methods and adaptive platforms create a synergistic effect that exceeds the capabilities of each technology used separately. The article also addresses the professional competencies required of teachers and specialists for the effective use of modern educational technologies in an inclusive setting, emphasizing the need for systematic professional development and methodological support. The use of modern educational technologies in working with children with SEN is a necessary condition for building effective inclusive education. The digitalization of the educational process, the introduction of adaptive platforms, interactive methods, and artificial intelligence technologies opens up fundamentally new opportunities for individualizing learning, increasing motivation, and developing communicative skills in children with SEN. The effectiveness of technological equipment is determined not only by the availability of appropriate tools but also by the qualifications of teachers and the systematic nature of their application in correctional-developmental work.

Key words: inclusive education; special educational needs; digital technologies; adaptive learning; artificial intelligence; interactive methods; correctional work.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток системи освіти в Україні нерозривно пов'язаний із процесами демократизації, гуманізації та інклюзії, що передбачають забезпечення рівного доступу до якісного навчання для всіх дітей, незалежно від їхніх можливостей та особливостей розвитку. Серед ключових завдань інклюзивної освіти – створення умов, за яких кожна дитина з особливими освітніми потребами може повноцінно брати участь у навчальному процесі, здобувати знання та розвиватися відповідно до свого потенціалу.

Традиційні методи навчання та корекційно-розвивальної роботи, хоча і залишаються важливими, не завжди спроможні повною мірою задовольнити індивідуальні освітні потреби дітей з різними порушеннями розвитку. Саме тому активне впровадження сучасних освітніх технологій – цифрових, мультиме-

дійних, адаптивних, інтерактивних та заснованих на штучному інтелекті – стає потужним інструментом підвищення якості й ефективності інклюзивного навчання. Міжнародний систематичний огляд підтверджує, що використання технологій – від програм зчитування екрану до доповненої реальності – суттєво розширює можливості участі дітей з ООП в освітньому процесі [13].

Водночас практика свідчить, що педагоги й спеціалісти системи освіти нерідко стикаються з труднощами у виборі та систематичному застосуванні технологій для роботи з дітьми з ООП. Відсутність чіткої систематизації, методичного супроводу та достатньої фахової підготовки ускладнює процес упровадження інноваційних підходів у корекційно-педагогічну практику. Зазначені суперечності зумовлюють актуальність та практичну значущість дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема використання сучасних освітніх технологій у роботі з дітьми з ООП привертає увагу широкого кола науковців і практиків. А. Колупаєва [3], О. Нагорна [5], М. Носко, О. Мехед [6].

Значний внесок у вивчення цифрового виміру інклюзивної освіти зробили О. Шевчук та Р. Семенишена, які аналізують вплив цифрових технологій на інклюзивну освіту і виокремлюють основні виклики та перспективи цифровізації [11]. О. Шелевер, Л. Капітан та О. Коновалов зосереджують увагу на можливостях адаптивного навчання за допомогою сучасних цифрових платформ [12]. Н. Сергєєва висвітлює специфіку використання мультимедійних засобів для реалізації індивідуальної траєкторії розвитку осіб з ООП [8].

Інноваційні аспекти корекційної роботи з дітьми з ООП досліджують Л. Костик, М. Олійник, які систематизують сучасні технології корекційної роботи у професійній діяльності вчителя-логопеда [4]. Т. Гордієнко та М. Ляковська аналізують конкретні методи та прийоми роботи з учнями з ООП [1]. І. Іванишин та З. Ленів розкривають особливості застосування технологій у підготовці до школи дітей із мовленнєвими труднощами [2].

Перспективний напрям застосування штучного інтелекту в освіті дітей з ООП досліджує А. Озарчук [7], Б. Турко, Т. Жмурко [9]. А. Karagianni та А. Drigas здійснили систематичний огляд типів, інструментів і характеристик технологій в інклюзивній освіті, опублікований у журналі *Frontiers in Education* (Scopus, Web of Science), підтверджуючи, що педагогіка «е-інклюзії» забезпечує учням інноваційні методи навчання та альтернативні способи виконання завдань [13].

Попри значну кількість досліджень окремих технологій, проблема їх комплексної систематизації та порівняльного аналізу в контексті роботи з різними категоріями дітей з ООП залишається недостатньо розробленою, що зумовлює мету та завдання цієї статті.

Формулювання мети статті. Мета статті – здійснити теоретичний аналіз і систематизацію сучасних освітніх технологій, що застосовуються у роботі з

дітьми з ООП, та обґрунтувати їх педагогічний потенціал в умовах інклюзивної освіти.

Виклад основного матеріалу. Поняття «освітні технології для дітей з особливими освітніми потребами» охоплює широкий спектр педагогічних і технічних засобів, методів та підходів, спрямованих на забезпечення доступності й ефективності навчання для дітей, які мають різні типи порушень розвитку або перебувають у складних навчальних умовах. Сучасна класифікація цих технологій може здійснюватися за різними критеріями: за технічним оснащенням, за характером взаємодії учня та навчального середовища, за цільовою аудиторією та педагогічними завданнями.

У контексті цифровізації освіти особливого значення набувають цифрові та мультимедійні технології навчання. Н. Сергеева доводить, що «застосування мультимедійних технологій у навчанні дітей з особливими освітніми потребами має багато переваг, які роблять освітній процес більш доступним та ефективним для них. Мультимедійні засоби, такі як інтерактивні програми, аудіовізуальні матеріали, віртуальна та доповнена реальність, сприяють кращому розумінню навчального матеріалу за допомогою залучення кількох сенсорних каналів одночасно» [8, с. 242]. Мультисенсорний характер цифрового навчального контенту є особливо важливим для дітей з порушеннями слуху, зору та мовлення, оскільки дозволяє компенсаторно задіяти збережені аналізатори. Наприклад, для дитини з порушенням слуху відеоматеріал із субтитрами та анімованою сурдоперекладом забезпечує повноцінне сприймання навчального змісту, а для дитини з порушенням зору – аудіоопис та озвучення тексту засобами синтезу мовлення відкривають доступ до навчального контенту без залучення зорового аналізатора.

Інтерактивні дошки, планшети та спеціалізовані програмні застосунки стали невід'ємним елементом сучасного інклюзивного класу. Їх педагогічна цінність полягає не лише в наочності та привабливості навчального матеріалу, але й у можливості негайного зворотного зв'язку, що є критично важливим для дітей з ООП: миттєва реакція системи на дії дитини підтримує її пізнавальну активність і дозволяє педагогу відслідковувати динаміку засвоєння матеріалу в режимі реального часу.

О. Шевчук та Р. Семенишена звертають увагу на амбівалентність цифровізації інклюзивної освіти: з одного боку, цифрові технології суттєво розширюють можливості участі осіб з ООП у навчальному процесі; з іншого – породжують нові виклики, пов'язані з нерівномірним доступом до технічних засобів, потребою в спеціальній підготовці педагогів та ризиками цифрової залежності. «Цифрові технології стали невід'ємною частиною сучасного освітнього процесу, даючи нові можливості для підтримки інклюзивної освіти. Вони здатні забезпечити доступ до навчальних матеріалів для всіх студентів, включаючи тих, хто має фізичні, когнітивні або сенсорні обмеження» [11, с. 61].

Адаптивні навчальні платформи є одним із найперспективніших напрямів сучасної освітньої технології для дітей з ООП. О. Шелевер, Л. Капітан та О. Коновалов характеризують адаптивне навчання «це не просто сума окремих елементів, а складна система, де взаємодія всіх компонентів створює синергетичний ефект, тобто результат перевищує суму окремих частин» [12, с. 271].

Серед конкретних переваг адаптивних платформ для дітей з ООП дослідники виокремлюють: індивідуалізація, саморегуляція, зворотний зв'язок, мотивація. [12, с. 271].

Технології штучного інтелекту відкривають принципово нові горизонти для роботи з дітьми з ООП. А. Озарчук досліджує конкретні напрями застосування ШІ в освіті осіб з ООП та зазначає, що «штучний інтелект має чимало переваг та можливостей для інклюзивного навчання. Передусім означені технології спроможні адаптувати навчальні матеріали, темп, стиль і рівень складності відповідно до індивідуальних особливостей кожного здобувача освіти, враховуючи його потенціал, інтереси, здібності та потреби» [7, с. 41]. Дослідниця підкреслює, що ШІ не замінює педагога і спеціаліста, але суттєво розширює їхні можливості для індивідуальної роботи з кожною дитиною.

Інтерактивні методи навчання займають важливе місце серед технологій, ефективних для роботи з дітьми з ООП. Б. Турко та Т. Жмурко доводять, що «інтерактивні технології сприяють створенню інклюзивного середовища, яке забезпечує рівні можливості для всіх учнів, незалежно від їхніх особливостей розвитку. Використання сучасних технологій дозволяє подолати бар'єри між учнями з різними потребами, надаючи їм доступ до навчальних матеріалів, що адаптовані відповідно до індивідуальних вимог. Завдяки цьому, кожна дитина може отримати навчальний контент, що максимально відповідає її рівню розвитку і здатності до сприйняття інформації» [9, с. 123]. Залучення дитини як активного суб'єкта навчальної діяльності, а не пасивного реципієнта інформації, відповідає сучасним принципам особистісно орієнтованого навчання і є особливо значущим для дітей з ООП.

Я. Чигріна розкриває можливості використання інноваційних технологій в інклюзивній освіті, зокрема таких як гейміфікація, доповнена та віртуальна реальність (AR/VR). Ці технології дозволяють дітям з ООП у безпечному середовищі набувати практичний досвід, відпрацьовувати соціальні ситуації та розвивати просторове мислення [10]. Особливо перспективним є застосування VR для дітей з розладами аутистичного спектра – як засобу тренування соціальної взаємодії в контрольованих умовах. Технологія AR, у свою чергу, дозволяє збагатити реальне навчальне середовище додатковими цифровими елементами: анімаційними підказками, тривимірними моделями, інтерактивними завданнями, що накладаються на реальні об'єкти.

У сфері корекційно-логопедичної роботи технологічний розвиток також забезпечує нові інструменти. Л. Костик та М. Олійник систематизують іннова-

ційні технології корекційної роботи, що застосовуються у практиці вчителя-логопеда: комп'ютерні логопедичні програми для корекції звуковимови та розвитку лексико-граматичної будови мовлення; спеціалізоване програмне забезпечення для розвитку фонематичного сприймання; системи біологічного зворотного зв'язку для нормалізації темпо-ритмічної сторони мовлення [4].

І. Іванишин та З. Ленів наголошують на особливій значущості технологій у процесі підготовки до школи дітей із мовленнєвими труднощами: своєчасне використання цифрових дидактичних засобів на дошкільному етапі сприяє формуванню фонематичних уявлень, зв'язного мовлення та початкових навичок грамоти у дітей із загальним недорозвиненням мовлення [2]. Т. Гордієнко Н. Білоусова пропонують систему методів і прийомів роботи з учнями з ООП, що органічно поєднує традиційні корекційні підходи з можливостями сучасних технологій [1].

М. Носко та О. Мехед досліджують системний вимір впровадження інноваційних освітніх технологій для учнів з ООП, наголошуючи, що «нові технології дозволяють створити індивідуальні навчальні підходи, враховуючи потреби та можливості кожного навчання. Це дозволяє забезпечити доступ до навчання на основі їх індивідуальних змін і рівня розвитку. Нові технології дозволяють візуалізувати навчальний матеріал за допомогою графіків, відео, анімації та інтерактивних елементів. Це особливо корисно для дітей з особливими освітніми потребами, які можуть краще сприймати і розуміти інформацію через візуальні засоби» [6, с. 34].

О. Нагорна аналізує технології інклюзивної освіти крізь призму концепції «безбар'єрного навчання», і зазначає, що «навчання осіб з ООП передбачає використання соціально-активних та рефлексивних методів навчання, технологій соціокультурної реабілітації, створення комфортного психологічного клімату в колективі. Нагальною є потреба забезпечення спеціальною матеріально-технічною базою навчання дітей із різними порушеннями (спеціальні посібники, обладнання), психолого-педагогічного супроводу дітей із вадами психофізичного розвитку» [5, с. 4]. Інформаційна доступність безпосередньо пов'язана із застосуванням сучасних технологій: субтитрування відеоматеріалів, аудіоопис, адаптивне форматування тексту, синтез мовлення – усе це є технологічними рішеннями, що забезпечують доступ до навчального контенту для дітей з різними видами ООП.

Слід окремо наголосити на проблемі готовності педагогів до використання сучасних освітніх технологій у роботі з дітьми з ООП. Аналіз наукових джерел свідчить, що технологічна оснащеність закладів освіти нерідко випереджає методичну готовність педагогічних кадрів до ефективного використання наявних інструментів. Систематичне підвищення кваліфікації вчителів, асистентів учителя та спеціалістів команди психолого-педагогічного супроводу є необхідною умовою успішного впровадження технологій в інклюзивне середовище.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Сучасні освітні технології є потужним ресурсом підвищення якості та доступності навчання для дітей з особливими освітніми потребами. Проведений аналіз наукової літератури дозволяє систематизувати їх за такими основними напрямками: цифрові та мультимедійні технології, адаптивні навчальні платформи, технології штучного інтелекту, інтерактивні методи навчання, корекційно-логопедичні технології та технології безбар'єрного доступу до навчального контенту.

Кожен із зазначених напрямів має специфічний педагогічний потенціал для різних категорій дітей з ООП. Найбільшого ефекту досягають за умови інтегрованого застосування кількох технологічних підходів одночасно, коли цифровий інструментарій органічно поєднується з традиційними корекційними методами, індивідуалізованим супроводом та залученням родини до освітнього процесу.

Перспективи подальших досліджень убачаємо у розробці та апробації моделей інтегрованого технологічного оснащення корекційно-педагогічного процесу для конкретних нозологічних груп дітей з ООП, а також у вивченні ефективності застосування технологій штучного інтелекту та доповненої реальності у вітчизняній практиці інклюзивної освіти.

Література:

1. Гордієнко Т., Білоусова Н.. Деякі аспекти організації освітнього процесу в інклюзивному класі початкової школи. Педагогіка. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип.39, том 1. С. 288–293.
2. Іванишин І., Ленів З. Особливості використання сучасних технологій у процесі підготовки до школи дітей із мовленнєвими труднощами. *Редакційна колегія*. 2024. С. 20.
3. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта як модель соціального устрою. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2014. № 2. С. 7–18.
4. Костик Л., Олійник М. Сучасні інноваційні технології проведення корекційної роботи у професійній діяльності вчителя-логопеда. *Psychology Travelogs*. 2024. № 3. С. 219–228.
5. Нагорна О. В. Застосування технологій інклюзивної освіти як засіб створення безбар'єрного навчання дітей з особливими освітніми потребами. *International Academy Journal Web of Scholar*. 2020. Вип. 1 (43). С. 3–6.
6. Носко М., Мехед О. Б. Впровадження інноваційних освітніх технологій для учнів з особливими освітніми потребами. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка*. 2023. Т. 178. № 22. С. 32–36.
7. Озарчук А. Використання штучного інтелекту у навчанні здобувачів освіти з особливими освітніми потребами. *Нова педагогічна думка*. 2024. № 3 (119). С. 38–43.
8. Сергєєва Н. Особливості використання мультимедійних засобів навчання для реалізації індивідуальної траєкторії розвитку осіб з особливими освітніми потребами. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2024. № 25. С. 232–245.
9. Турко Б. Б., Жмурко Т. І. Інтерактивні методи навчання як засіб підвищення мотивації дітей з особливими освітніми потребами. *Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки»*. 2025. № 3. С. 120–125.
10. Чигріна Я. Можливості використання інноваційних технологій в інклюзивній освіті. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2025. Вип. 42. С. 118–127.

11. Шевчук О. В., Семенишена Р. В. Вплив цифрових технологій на інклюзивну освіту: виклики та перспективи. *Інклюзія і суспільство*. 2024. № 2. С. 61–66.
12. Шелевер О. В., Капітан Л. І., Коновалов О. Ю. Адаптивне навчання здобувачів за допомогою сучасних цифрових платформ. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 75. С. 269–275.
13. Karagianni A., Drigas A. Inclusive education through technology: a systematic review of types, tools and characteristics. *Frontiers in Education*. 2025. Vol. 10. DOI: 10.3389/educ.2025.1527851.

References:

1. Hordiienko T., Bilousova N. (2021) Deiaki aspekty orhanizatsii osvitnoho protsesu v inkliuzyvnomu klasi pochatkovoi shkoly. [Some aspects of organizing the educational process in an inclusive primary school classroom] *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*, 39 (1), 288–293. [in Ukrainian].
2. Ivanyshyn I., Leniv Z. (2024) Osoblyvosti vykorystannia suchasnykh tekhnolohii u protsesi pidhotovky do shkoly ditei iz movlennievymy trudnoshchamy. [Features of using modern technologies in the process of preparing children with speech difficulties for school] *Redaktsiina kolehiia*, 20. [in Ukrainian].
3. Kolupaieva A. A. (2014) Inkliuzyvna osvita yak model sotsialnoho ustroiu. [Inclusive education as a model of social structure] *Osoblyva dytyna: navchannia i vykhovannia*, 2, 7–18. [in Ukrainian].
4. Kostyk L., Oliinyk M. (2024) Suchasni innovatsiini tekhnolohii provedennia korektsiinoi roboty u profesiinii diialnosti vchytelia-lohopeda. [Modern innovative technologies for correctional work in the professional activity of a speech therapist] *Psychology Travelogs*, 3, 219–228. [in Ukrainian].
5. Nahorna O. V. (2020) Zastosuvannia tekhnolohii inkliuzyvnoi osvity yak zasib stvorennia bezbariernoho navchannia ditei z osoblyvymy osvitnimy potrebamy. [Application of inclusive education technologies as a means of creating barrier-free learning for children with special educational needs] *International Academy Journal Web of Scholar*, 1 (43), 3–6. [in Ukrainian].
6. Nosko M., Mekhed O. B. (2023) Vprovadzhennia innovatsiinykh osvitnikh tekhnolohii dlia uchniv z osoblyvymy osvitnimy potrebamy. [Implementation of innovative educational technologies for students with special educational needs] *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskiy kolehium» imeni T. H. Shevchenka*, 178 (22), 32–36. [in Ukrainian].
7. Ozarchuk A. (2024) Vykorystannia shtuchoho intelektu u navchanni zdobuvachiv osvity z osoblyvymy osvitnimy potrebamy. [Use of artificial intelligence in teaching students with special educational needs] *Nova pedahohichna dumka*, 3 (119), 38–43. [in Ukrainian].
8. Serheieva N. (2024) Osoblyvosti vykorystannia multymediinykh zasobiv navchannia dlia realizatsii indyvidualnoi traiektorii rozvytku osib z osoblyvymy osvitnimy potrebamy. [Features of using multimedia teaching tools for implementing an individual development trajectory of persons with special educational needs] *Osvita osib z osoblyvymy potrebamy: shliakhy rozbudovy*, 25, 232–245. [in Ukrainian].
9. Turko B. B., Zhmurko T. I. (2025) Interaktyvni metody navchannia yak zasib pidvyshchennia motyvatsii ditei z osoblyvymy osvitnimy potrebamy. [Interactive teaching methods as a means of increasing motivation of children with special educational needs] *Naukovi zapysky. Seriia «Psykhologo-pedahohichni nauky»*, 3, 120–125. [in Ukrainian].
10. Chyhrina Ya. (2025) Mozhlyvosti vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii v inkliuzyvni osviti. [Possibilities of using innovative technologies in inclusive education] *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriia pedahohichna*, 42, 118–127. [in Ukrainian].

11. Shevchuk O. V., Semenyshena R. V. (2024) Vplyv tsyfrovyykh tekhnolohii na inkluzyvnu osvitu: vyklyky ta perspektyvy. [Impact of digital technologies on inclusive education: challenges and prospects] *Inkluziia i suspilstvo*, 2, 61–66. [in Ukrainian].
12. Shelever O. V., Kapitan L. I., Konovalov O. Yu. (2024) Adaptivne navchannia zdobuvachiv za dopomohoiu suchasnykh tsyfrovyykh platform. [Adaptive learning of students using modern digital platforms] *Innovatsiina pedahohika*, 75, 269–275. [in Ukrainian].
13. Karagianni A., Drigas A. (2025) Inclusive education through technology: a systematic review of types, tools and characteristics. *Frontiers in Education*, 10. DOI: 10.3389/educ.2025.1527851.